

Klub Przyrodników

ul. 1 Maja 22, 66-200-Świebodzin
Konto: BZ WBK SA o/Świebodzin nr 28 1090 1593 0000 0001 0243 0645
tel./fax 068 3828236, e-mail: kp@kp.org.pl, <http://www.kp.org.pl>

Świebodzin, 8 listopada 2014 r.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy

dotyczy: plan zadań ochronnych Żwirownia Skoki PLB040005
sprawę prowadzi: Paweł Pawlaczyk pawel.pawlaczyk@kp.org.pl

W związku z projektem zmiany planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Żwirownia Skoki PLB040005, przedstawiam następujące stanowisko:

1. Podkreślam, że zachowanie powierzchni wysp stanowiących siedliska lęgowe ptaków, jak również zachowanie w sezonie lęgowym spokoju na tych wyspach jest w naszej opinii kluczowe i niezbędne dla ochrony przedmiotowego obszaru Natura 2000. Plan zadań ochronnych, który nie artykułowałby tego w wyraźny i jednoznaczny sposób, w szczególności nie wskazywałby wyraźnie, że uwarunkowanie to musi być uwzględnione podczas eksploatacji żwiru, byłby dokumentem bezsensownym i nieadekwatnym do potrzeb ochrony obszaru Natura 2000. Społeczeństwo postrzega plany zadań ochronnych jako zbiory zasad określających ochronę obszarów Natura 2000, nie wyartykułowanie w takim planie kluczowego uwarunkowania ochrony obszaru będzie postrzegane jako przyzwolenie na jego ignorowanie, nawet gdyby RDOŚ próbował realizować ten aspekt ochrony obszaru na podstawie przepisów odrębnych. To uwarunkowanie społeczne powinno być wzięte pod uwagę. Nasuwa ono już na wstępie poważne wątpliwości co do proponowanej zmiany zarządzenia.
2. Zgodnie z art. 28 ust 5 zdanie ostatnie ustawy o ochronie przyrody, plan zadań ochronnych może być zmieniony, jeżeli wynika to z potrzeb ochrony tych siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt. W naszej ocenie, przepis ten uniemożliwia dokonanie zmiany planu zadań ochronnych z innych przyczyn. Jak wynika z uzasadnienia projektu, proponowana zmiana jest tymczasem dokonywana w celu ochrony interes podmiotu prywatnego eksploatującego żwirownię, a nie z potrzeb ochrony ptaków będących przedmiotami ochrony w obszarze. W konsekwencji, zmiana ta – jako niezgodna z art. 28 ust 5 zdanie ostatnie ustawy – jest naszym zdaniem niedopuszczalna.

Przytoczony przepis ustawy ogranicza możliwość, o której mowa w § 6. 1. rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z 23 grudnia 2009 r. *w sprawie trybu kontroli aktów*

prawa miejscowego ustanowionych przez wojewodę i organy niezespołonej administracji rządowej, wyłącznie do sytuacji, w których uchybienie w akcie prawa miejscowego jest uchybieniem wobec potrzeb ochrony siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt. W pozostałych przypadkach, akt prawa miejscowego może być co najwyżej uchylony przez Prezesa Rady Ministrów.

Zważyć należy też, że jeżeli akt prawa miejscowego naruszałby interes prawny podmiotu prywatnego, to podmiot ten ma prawo sądowoadministracyjnej kontroli takiego aktu., która w przypadku niezgodności aktu z prawem może doprowadzić do jego uchylenia. To taki tryb powinien być zastosowany w przedmiotowej sprawie.

Ze wskazanych przyczyn wnoszę o nie dokonywanie projektowanej zmiany zarządzenia.

3. Nie podzielam poglądu Ministra Środowiska, jakoby określenie, w planie zadań ochronnych, sposobu właściwego prowadzenia eksploatacji żwiru, naruszało prawo.

Ograniczenie prawa własności w tym przypadku ma swoje źródło w art. 33 ustawy o ochronie przyrody, z którego wywieść należy zakaz prowadzenia eksploatacji żwiru w sposób szkodzący przedmiotom ochrony obszaru Natura 2000 Żwirownia Skoki. Plan zadań ochronnych w wersji ustanowionej zarządzeniem 210/3/2014 z 11 lutego 2014 r. ustala tylko, jaka modyfikacja stosowanych w obszarze sposobów gospodarowania zapewni przestrzeganie tego ustawowego ograniczenia. Norma ta wbrew pozorom nie ogranicza prawa własności podmiotu prywatnego, ale poprawia warunki wykonywania tego prawa, daje bowiem temu podmiotowi jasność, w jaki sposób ma korzystać ze złoża żwiru, by nie naruszyć wymogów ochrony obszaru Natura 2000.

Celem ustanawiania planu zadań ochronnych jest właśnie wprowadzenie dla konkretnego obszaru Natura 2000 takich norm prawa miejscowego, które zapewnią w specyficznych warunkach tego obszaru skuteczność ograniczeń i wymogów ustawowych, tj. zapisy PZO mają właśnie dookreślać, jakie działania, zachowania i sposoby gospodarowania w obszarze Natura 2000 będą zgodne z ograniczeniami i wymogami ustawy, a jakie nie. Musi do dotyczyć zarówno podmiotów publicznych jak i prywatnych.

Zwracam tu uwagę, że pogląd przedstawiony przez Ministra Środowiska, jakoby w planie zadań ochronnych nie można było zawierać norm ograniczających sposób zachowania się podmiotu prywatnego gospodarującego w obszarze, w świetle systemowej interpretacji prawa nie daje się pogodzić z art. 37 ust 2 ustawy oraz z art. 28 ust 3 ustawy. Po cóż bowiem ustawodawca określałby sankcję w przypadku „*podjęcia działań niezgodnych z ustaleniami planu zadań ochronnych*”, gdyby plan zadań ochronnych nie mógł zawierać ustaleń ograniczających sposób zachowania się podmiotów gospodarujących w obszarze? Po cóż ustawodawca dawałby podmiotom prowadzącym działalność w siedliskach chronionych gatunków szczególną możliwość udziału w sporządzaniu planu zadań ochronnych, jeżeli plan taki nie mógłby prowadzić do ograniczeń wobec sposobów prowadzenia tej działalności?

Przypomnieć należy tu o obowiązkach względem ochrony obszaru Natura 2000 wynikających z prawa Unii Europejskiej. Zgodnie z art. 6.2 dyrektywy siedliskowej, „*Państwa Członkowskie podejmują odpowiednie działania w celu uniknięcia na specjalnych obszarach ochrony pogorszenia stanu siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, jak również w celu uniknięcia niepokojenia gatunków, dla których zostały wyznaczone takie obszary, o ile to niepokojenie może mieć znaczenie w stosunku do celów niniejszej dyrektywy*”. Zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości UE, obowiązek ten oznacza m. in., że działalności – także w zakresie wydobywania kopalin – w obszarze Natura 2000 może być kontynuowana tylko w zakresie, w jakim nie pogarsza stanu chronionych w obszarze gatunków i siedlisk tych gatunków ani nie niepokoi znacząco chronionych w obszarze gatunków. W polskim systemie prawnym środkiem do zapewnienia realizacji tego wymogu jest właśnie

ustanawianie dla obszaru Natura 2000 planu zadań ochronnych. Proponowana zmiana planu zadań ochronnych spowoduje, że plan ten przestanie być środkiem ochronnym adekwatnym do wymogów dyrektywy.

Zwracam tu uwagę, że przedmiotowy plan zadań ochronnych został opracowany m. in. z wykorzystaniem środków UE, przyznanymi w celu zapewnienia, właśnie za pomocą sporządzanego planu, właściwej ochrony obszaru Natura 2000. Zmiana planu w taki sposób, że nie będzie on dłużej zapewniał zastosowania, w stosunku do obszaru Natura 2000, wymogów dyrektyw UE, powinna pociągać za sobą uznanie środków wydanych na sporządzenie takiego planu za niekwalifikowane.

Ze wskazanych przyczyn wnoszę o nie dokonywanie projektowanej zmiany zarządzenia.

4. Zamiast projektowanej zmiany polegającej na wykreśleniu pozycji z załącznika 5, wnosimy o zmianę przeciwną – dodanie konkretnych i szczegółowych zapisów dotyczących zachowania wysp i spokoju na nich do celów działań ochronnych określonych w załączniku 4. Zmiana taka wynika z potrzeb ochrony przedmiotów ochrony. O ile bowiem można mieć wątpliwości, w jaki sposób mogłoby zostać od podmiotu prywatnego wyegzekwowane działanie ujęte w załączniku 5, to nie powinno być wątpliwości, że cel określony w załączniku 4 będzie determinował zastosowanie art. 37 ust 2 ustawy, tj. że działanie ewidentnie sprzeczne z celem działań ochronnych musiałoby być przesłanką do zastosowania tego artykułu. Wnioskujemy więc, by cel działań ochronnych dla wszystkich czterech gatunków ptaków określić jako:

Utrzymanie co najmniej... par gatunku gnieźdzących się w obszarze. Utrzymanie powierzchni i jakości siedliska lęgowego gatunku, w szczególności poprzez:

- a) utrzymanie istniejących wysp, w tym wyspy o powierzchni 0,40 ha na działce 72/6 obręb Dąb Mały oraz wyspy o powierzchni 1,20 ha na działkach 378/6, 379 obręb Dąb Mały w formie nienaruszonej,*
- b) zachowanie spokoju w siedlisku lęgowym w okresie lęgowym, poprzez wykluczenie w tym okresie prowadzenia prac wydobywczych żwiru w odległości mniejszej niż 50m od wysp wymienionych w pkt a.*

z poważaniem